

रेन्वो ट्राउट माछाको आँखे अण्डा ढुवानी प्रविधि

रेन्वो ट्राउट माछाको गुस्तरीय भुरा उपलब्ध गराउने अभिप्रायले भुरा कोरलन राखेको अण्डामा आँखा उम्रेपछि ढुवानी गरिन्छ। यो प्रविधिले गुणस्तरीय माछाको बीउ सहज तरिकाबाट कम खर्चमा कृषकको पोखरीमा पुऱ्याउनुको साथै ढुवानी समयमा मृत्युदर कम गराउँछ। यो प्रविधिद्वारा माछाको फुल कोरलन राखेको प्रजनन गृहमा पानीको तापक्रम अनुसार आँखा उम्रने अवधि केही दिन अघि वा पछि भई करिव तीन हप्तादेखि एक महिना भित्र अण्डामा आँखा प्रष्ट रूपमा देखिएपछि एक प्रजनन गृहबाट अर्को प्रजनन गृहमा वा माछा उत्पादक कृषकको फार्ममा पठाउन सकिन्छ।

प्याकिङ्ग र ढुवानी प्रविधि

ट्राउटको फुल कोरलन राखेको प्रजनन गृहमा पानीको रेकर्ड हरेक दिन नियमित राख्नु पर्दछ। १९ देखि ३० दिन भित्र पानीको तापक्रम ३०° पुगेपछि आँखे अण्ड ढुवानीको लागि योग्य हुन्छ। आँखे अण्डा ढुवानी गर्ने समय ठिक भएपछि बरफको माध्यमबाट अण्डालाई १ घण्टामा २ डिग्री सेल्सियस पानीको तापक्रम घटाउँदै ४ डिग्री सेल्सियस सम्म पुऱ्याई स्थिर राख्ने। अण्डालाई चिसोको वातावरण कायम रहने गरी कमलो प्लाष्टिक वा प्लाष्टिक व्यागमा सुक्खा ४ डिग्री सेल्सियसको चिस्यान कायम राख्ने गरी कुलर वा थर्माकोल माथि र तल बरफले फुललाई सिधा नछुने गरी बरफका मसिना स-साना टुक्राहरु राख्ने। सोही वातावरणमा रहने गरी सजिलैसँग २४ देखि ४८ घण्टासम्म ढुवानी गर्न सकिन्छ।

आयोडिनले उपचार गर्ने

- आँखा उम्रेको अण्डा गन्तव्य स्थानसम्म पुऱ्याएपछि १०० पि.पि.एम. आयोडिनमा आँखा उम्रेको अण्डा १० मिनेटसम्म ढुवाउने।
- उपचार गरेको आँखे अण्डलाई कोरलन राख्ने र १ दिन विराएर हटाउँदै जाने।
- आँखे अण्डा पानीको तापक्रम अनुसार लगभग ७ दिनमा ह्याच हुन्छ।

खर्च तथा फाईदाको लेखाजोखा

ट्राउट भुरा ढुवानी गर्दा दुरी हेरेर एक पटकमा रु. ४००० देखि १५००० सम्म देखिएको छ भने आँखे अण्डा ढुवानी गर्दा बस गाडी माईक्रोबस आदिबाट तरिकाले एक सिटमा राखी ढुवानी गर्न सकिन्छ। जस्तै गर्दा भूराको मृत्युदरमा कमी हुन्छ।

- पानीको कारणबाट सने रोग तथा परजिविको प्रकोप अन्यत्र सर्न पाउँदैन।
- भुरा ढुवानी गर्दाको मानसिक तनावमा कमी वा मूक्ती हुन्छ।
- माउ माछा पालेर कृषकहरु पोखरीमा प्रजनन गर्नु पर्ने झन्झटिलो कामबाट सक्छन र कुनै पनि बिपती आई परे एक ठाउँबाट अर्को ठाउँमा लगी कोरलन सकिन्छ।

नेपाल कृषि अनुसन्धान परिषद
मत्स्य अनुसन्धान महाशाखा